

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

29 אוקטובר 2012

לפני כב' השופט דוד מינץ

עת"מ 19605-07-12

בעניין:

- 1. א
 - 2. א
 - 3. א
 - 4. א
 - 5. המוקד להגנת הפרט
- ע"י ב"כ עוה"ד בנימין אחסתר'בה ונועה דיאמונד

העותרים

נ ג ד

- 1. יו"ר ועדת ההשגה לזרים (מרחב ירושלים)
 - 2. יועמ"ש רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
 - 3. מנהלת לשכת מינהל האוכלוסין בירושלים המזרחית
 - 4. משרד הפנים
- באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים
ע"י עו"ד מיכל שלם

המשיבים

1
2
3

פסק דין

4
5

6 עתירה כנגד החלטת המשיבים שלא ליתן לעותרות 2-4 בנותיה הקטינות של עותרת 1 (להלן: "הקטינות" ו"העותרת" בהתאמה) מעמד תושבות קבע אלא אך מעמד של תושבות ארעי בלבד.

7
8
9

הרקע לעתירה וטענות הצדדים

- 10 1. העותרת תושבת קבע בישראל נישאה לכן זוגה תושב בית סוריק בשנת 2004. מנישואים
- 11 אלו נולדו עותרות 2-4. תחילה, בשנת 2006 הגישה העותרת בקשה לרישום בתה הבכורה (עותרת
- 12 2) במרשם האוכלוסין, בקשה שסורבה בשל העובדה כי באותה תקופה מרכז חייהן של העותרת
- 13 ועותרת 2 לא היה בישראל. בהמשך, לאחר שהעותרת עברה לגור בכפר עקב בתחומי ירושלים,
- 14 היא הגישה בקשה שנייה לרישום בתה הבכורה אשר סורבה אף היא כשל הנהל שגיבשו
- 15 המשיבים בשנת 2007 לפיו יש צורך במרכז חיים של שנתיים בישראל עובר להגשת בקשה.
- 16 בחלוף שנתיים ממעבר העותרת לתחומי ירושלים, ולאחר הולדת בתה השנייה (עותרת 3) שבה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

29 אוקטובר 2012

לפני כב' השופט דוד מינץ

עת"מ 19605-07-12

1 העותרת בשלישית וביקשה לרשום את שתי בנותיה במרשם האוכלוסין. רק בחלוף למעלה משנה
2 הוזמנה העותרת להמציא מסמכים המעידים על מרכז חיים בישראל בשנתיים שקדמו לפנייתה
3 והיא עשתה כפי שנדרשה. ביום 7.02.11 נרשמו עותרות 2-4 במרשם האוכלוסין במעמד של
4 תושבות ארעית לשנתיים. העותרות פנו למשיבים ביום 14.02.11 בבקשת הסכר לרשום זה של
5 הקטינות במעמד ארעי בלבד, ובתשובת המשיבים מיום 3.03.11 הם נימקו את ההחלטה בסתירות
6 שנמצאו בין חקירת העותרת על ידי המוסד לביטוח לאומי לבין התצהיר שמסרה העותרת
7 למשיבים וכשל נכס הנמצא בידי בעלה מחוץ לתחומי המדינה. בנסיבות אלו, ואך לפני משורת
8 הדין הוחלט ליתן לקטינות מעמד ארעי מסוג א/5. בתגובה פנתה העותרת 5, עמותה אשר מטרתה
9 לסייע לאנשים שנפלו לטענתה קרבן להתעמרות או לקיפוח על ידי רשויות המדינה, למשיבים
10 במטרה לקבל את המסמכים שהיוו את התשתית הראייתית לקבלת ההחלטה כמו גם בבקשה לעיון
11 מחדש בהחלטה, אך תשובה לא נתקבלה. משכך, ביום 19.12.11 הגישו העותרות השגה לוועדת
12 ההשגה לזרים (להלן: "הוועדה") ובתשובה טענו המשיבים לשיהוי ניכר בהגשת ההשגה מהמועד
13 בו ניתנה ההחלטה בערר (היינו, לשיטת המשיבים, פניית העותרות מיום 14.02.11) ולמסירת מידע
14 כוזב על ידי העותרות. החלטת יו"ר וערת ההשגה בהשגה ניתנה ביום 4.06.12, והחלטה זו היא
15 נשוא העתירה שבפניי.

16
17 2. בהחלטה קיבל יו"ר הוועדה את טענת העותרות כי מכתבן מיום 20.02.11 (הכוונה ככל
18 הנראה למסמך מיום 14.02.11) אינו ערר וכי העדר מטעמן הוגש על ידן רק ביום 26.06.11 ומכאן
19 שיש לדחות את טענת השיהוי לו טענו המשיבים. יו"ר הוועדה גם קיבל את טענת העותרות כי
20 העותרת לא כיזבה בתצהירה, וכי התצהיר עולה בקנה אחד עם חקירתה במוסד לביטוח לאומי. עם
21 זאת, כהחלטה נאמר כי העותרת העלימה מהמשיבים פרטים אודות נכס השייך לחמיה. בנוסף
22 נקבע בהחלטה כי העותרת שיקרה בעת הגשת בקשתה הראשונה בשנת 2006 כשטענה שהיא
23 מתגוררת כעיר העתיקה בירושלים. נקבע כי עובדה זו רלוונטית גם לבקשה זו, ודי בשקר זה כדי
24 להצדיק את דחיית בקשת העותרות לקבלת מעמד קבע בישראל.

25
26 3. לטענת העותרות החלטת הוועדה פסולה, אינה סבירה, ומנוגדת להוראות תקנה 12
27 לתקנות הכניסה לישראל, התשל"ד-1974 (להלן: "תקנה 12") המחייבות את המשיבים להשוות
28 את מעמד הקטינות למעמד הורהו כבעל מעמד בישראל, היינו, לרשום את הקטינות במרשם
29 האוכלוסין במעמד של קבע, שעה שאין מחלוקת כי העותרות מתגוררות בישראל מאז שנת 2007.
30 לטענת העותרות, לא נמצא פגם בבקשתם זו ולהתנהלות העותרת בבקשות קודמות לא צריכה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

29 אוקטובר 2012

לפני כב' השופט דוד מינץ

עת"מ 19605-07-12

1 להיות השלכה על ההחלטה בבקשה זו. גם הטענה בדבר "העלמת פרטים" במסגרת בקשה זו
2 בהתייחס לנכס שבבעלות חמיה, אינה יכולה לעמוד, שכן אין מדובר בנכס השייך לעותרת או לבן
3 זוגה וממילא אין מדובר בהעלמת מידע רלוונטי. בעניין זה הצביעו העותרות על נהלי המשיבים
4 עצמם והטפסים מטעמם, בהם אין כל זכר לטענת המשיבים כיום כי על מגיש בקשה לרישום
5 ילדים במרשם האוכלוסין מוטלת חובה להצהיר על נכסים המצויים בבעלות בני משפחתו מחוץ
6 לישראל.
7
8 4. מנגד ביקשו המשיבים לדחות את העתירה. לדבריהם מדובר בהחלטה סבירה שלא נפל
9 בה כל פגם. מה גם, שלקטינות ניתן מעמד ארעי למשך שנתיים ובהעדר מניעה כלשהי יוכלו
10 הקטינות לקבל מעמד בישראל, ושנתיים אלו עתידות להסתיים ביום 7.02.13, היינו בעוד כשלושה
11 חודשים וחצי בלבד. לטענת המשיבים, העובדה שהעותרת מסרה תצהיר שקרי במסגרת בקשתה
12 הראשונה כמו גם העובדה שהיא ניסתה במסגרת בקשה זו להעלים מידע אודות הנכס הנמצא
13 מחוץ לתחומי המדינה ושייך לבעלה, מידע הרלוונטי לבקשה, די בהן כדי לדחות את בקשתה
14 הנוכחית, גם אם בסופו של יום החשד הראשוני שעלה לסתירות ביחס לגרסתה במסגרת בקשה זו,
15 נמוג. עוד לטענת המשיבים, אין למי שנולד בישראל זכות קנויה לקבלת רישיון קבע בישראל אך
16 בשל לירתו בה. ככלל, הסמכות להענקת רישיון ישיבה בישראל מוקנית לשר הפנים, בכלל זה למי
17 שנולד בישראל ולא חל עליו סעיף 4 לחוק השבות, תשי"ב-1950, כבמקרה זה, ושיקול דעתו של
18 שר הפנים בעניינים אלו הוא רחב. במסגרת שיקול הדעת בבחינת בקשה לרישום ילדים המוגשת
19 מכוח תקנה 12 נבחן, בין היתר, מרכז החיים של הורי הילד נשוא הבקשה, והוכחת מרכז החיים
20 בישראל במשך שנתיים לפחות בהקשר זה הינה תנאי לאישור הבקשה. החלטת המשיבים בבחינת
21 מרכז החיים יכולה וצריכה להתבסס על ראיות מנהליות. במסגרת זו רשאים המשיבים לשלול או
22 למנוע את אשרת הישיבה בישראל במידה והמבקש המציא למשיבים מידע חסר בקשר לבקשתו.
23 מתן משמעות לתצהיר השקרי שמסרה העותרת במסגרת בקשתה הראשונה כמסגרת בחינת מרכז
24 החיים של העותרת בבקשה זו, נעשתה על ידי המשיבים בדין ובצדק. מה גם, שהצטרפו לכך
25 סתירות שנתגלו בגרסאותיה והעלמת פרטים על ידה גם במסגרת בקשה זו. בנסיבות אלו,
26 המשיבים היו רשאים לדחות את הבקשה לחלוטין, אך הוחלט על "מצב ביניים" לפיו יינתן
27 לקטינות מעמד ארעי למשך שנתיים לצורך בחינת מרכז החיים, ובנסיבות האמורות מדובר
28 בהחלטה סבירה.
29
30

דיון והכרעה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

29 אוקטובר 2012

לפני כב' השופט דוד מינץ

עת"מ 19605-07-12

5. הבסיס לבקשת העותרות לרישום הקטינות במרשם האוכלוסין היא תקנה 12 המסדירה את מעמדם של ילדים שנולדו בישראל ואשר סעיף 4 לחוק השבות אינו חל עליהם. התקנה קובעת כי:
- 3
- 4 ילד שנולד בישראל, ולא חל עליו סעיף 4 לחוק השבות, יהיה מעמדו בישראל כמעמד הוריו; לא היה להוריו מעמד אחד, יקבל הילד את המעמד של אביו או אפוטרופסו זולת אם ההורה השני מתנגד בכתב לכך; התנגד ההורה השני, יקבל הילד את המעמד של אחד מהוריו, כפי שיקבע השר.
- 8
- 9 בהתייחס לתקנה זו נקבע בעבר כי כפי שחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: "חוק הכניסה לישראל") אינו מכיר בזכות ישיבה בישראל "מכות לידה", כך גם התקנה שהותקנה מכוחו של חוק זה אינה מעניקה מעמד בישראל אך "מכות לידה" (עע"ם 5569/05 משרד הפנים נ' עויסאת, 10.08.08; בג"ץ 979/99 קרלו נ' שר הפנים, 23.11.99). בהמשך לכך, מתן מעמד לפי תקנה 12 מסור לשיקול דעתו של שר הפנים אשר עליו ליתן דעתו בעיקר, אך לא רק, לשאלת מרכז חייו של הקטין המבקש את המעמד (עע"ם 5569/05 בעניין עויסאת).
- 15
6. אכן, ככלל, שיקול דעתו של שר הפנים בכל הנוגע לחוק הכניסה לישראל הוא שיקול דעת רחב הנובע מאופי הסמכות וריבונות המדינה להחליט מי ייכנס בשעריה (בג"צ 10533/04 ויס נ' שר הפנים, 28.06.11; בג"צ 1031/93 פסרו (גולדשיין) נ' משרד הפנים, פ"ד מט(4) 661). עם זאת, לאור העובדה כי מחוקק המשנה ראה לנכון להתקין תקנה מיוחדת לעניין מעמדם של ילדים שנולדו בישראל, ועל רקע ערכי היסוד שהתקנה באה לקדם - זכותו של ההורה לחיי משפחה וגידול ילדיו וזכותו של הקטין לחיות את חייו לצד הוריהו (עע"ם 5569/05 בעניין עויסאת; בג"ץ 979/99 בעניין קרלו; עע"ם 9018/04 מונא נ' משרד הפנים, 12.09.05) - במסגרת הפעלת שיקול הדעת, על שר הפנים ליתן משקל משמעותי וניכר לטובת הילד ולשלמות התא המשפחתי שלו. מובן מאליו גם כי שיקול דעתו של שר הפנים כפוף לביקורת שיפוטית.
- 25
7. במסגרת הפעלת שיקול הדעת, חייב שר הפנים כמו כל רשות מינהלית, להשתית החלטותיו "על תשתית עובדתית ראויה ובדוקה, שנתקבלה לאחר איסוף נתונים ותוך הבאה בחשבון של כל העובדות הרלוונטיות לעניין" (בג"צ 3975/97 קניאל נ' ממשלת ישראל, פ"ד נג(5) 459). עליו לעמוד על התקיימות תנאי התקנה, ובכלל זה התנאי הבסיסי לאישור הבקשה כי מרכז חייו של מגיש הבקשה הוא אכן בישראל (עת"מ (י-ם) 742/06 אבו קווידר נ' שר הפנים, 15.04.07; עת"מ (י-ם) 8716/08 אבו רגיב נ' שר הפנים, 15.11.09). במסגרת זו יש לשאלת

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

29 אוקטובר 2012

לפני כב' השופט דוד מינץ

עת"מ 19605-07-12

1 אמינותו של המבקש משמעות רבה, ונהיר כי מסירת מידע כוזב, כמו גם חלקי, לרשויות יש בה
2 כדי להשליך על מסקנותיה של הרשות. הדבר נכון בעיקר בכל הנוגע לקבלת מסקנות בשאלת
3 מקום "מרכז חייו" של המבקש בשל הקושי בבדיקת נתונים על פני תקופה הנמשכת לאורך זמן
4 (עת"מ (י-ם) 861/07 הלסי נ' משרד הפנים, 9.04.08). גם די נהיר כי במסגרת זו שר הפנים רשאי,
5 ואף חייב, ליתן דעתו על אמינות המבקש גם במסגרת בקשות קודמות שהגיש, וודאי כאשר מדובר
6 באותו עניין (השוו עת"מ 1876-08-11 סנונה נ' משרד הפנים, 30.01.12). צודקים, אפוא,
7 המשיבים, כי ככל שמתעורר ספק באשר לאמינות המבקש בשל חוסר אמינות שדבק בו בעבר,
8 קיימת הצדקה לבחינת הבקשה בשבע עיניים, וודאי מקום בו מתגלים סתירות לכאורה, או העלמת
9 מידע, גם במסגרת הבקשה החדשה.

10
11 8. אכן, במסגרת תיאור העובדות בראשית החלטת יו"ר הוועד היא ציינה כי העובדה
12 שהעותרת מתגוררת עם ילדיה בירושלים החל מחורש יולי 2007 כלל לא הייתה שנויה במחלוקת.
13 ואולם, בכך כשלעצמו אין די, שכן על המבקש להוכיח קיום מרכז חיים בישראל (עת"מ (י-ם)
14 622/07 נסראללה נ' שר הפנים, 11.05.08). הכרעה בשאלה היכן נמצא מרכז חייו של אדם אף
15 ברגיל דורשת בחינה ממושכת, והדבר נכון מקל וחומר במקום בו יש להטיל ספק בגרסת העותרת
16 לאחר שבעבר הצהירה שקר בעניין זה עצמו בפני הרשויות. בנסיבות אלו, גם התמיהות שהתעוררו
17 אצל המשיבים מתוך חקירת העותרת במוסד לביטוח לאומי הצדיקו – גם אם לא נפל פגם
18 בהתנהלות העותרת באי מסירת המידע אודות בית המיה – בחינה מדוקדקת עוד יותר. לא ניתן,
19 אפוא, לומר בנסיבות העניין כי החלטת המשיבים להעמיד את שאלת מקום מרכז חייה של
20 העותרת בבחינה נוספת למשך שנתיים, חרף העובדה שלא הייתה שנויה במחלוקת לפיה העותרת
21 עברה לגור בירושלים בחודש יולי 2007, אינה סבירה באופן המצדיק את התערבותו של בית
22 המשפט.

23
24 העתירה נדחת, אפוא, והעותרים ישאו ביחד ולחוד בהוצאות המשיבים בסך של 10,000 ₪.

25
26 ניתן היום, י"ג חשוון תשע"ג, 29 אוקטובר 2012, בהעדר הצדדים.

27

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

29 אוקטובר 2012

לפני כב' השופט דוד מינץ

עת"מ 19605-07-12

דוד מינץ, שופט

- 1
- 2
- 3